

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра соціології та політології

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЛСК

Наталія ЛАДОГУБЕЦЬ

«__» _____ 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

«01» 02

2022

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Політичні комунікації та PR»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 052 «Політологія»

Освітньо-професійна програма: «Політологія»

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ/РГР/К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна:	8	105/3,5	24	24	-	57	ДЗ-8 с.	-	Диф.залік 8 с.
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Індекс: НБ-8-052/21-2.1.35

СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022

Робочу програму навчальної дисципліни «Політичні комунікації та PR» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Політологія», навчального та робочого навчального плану № НБ-8-052/21, РБ-8-052-/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 052 «Політологія» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

доцент кафедри соціології та політології

В. Герасимович

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри за спеціальністю 052 «Політологія» та освітньо-професійною програмою «Політологія» - кафедри соціології та політології, протокол № 12 від «05» 09 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми

I. Прокопчук

Завідувачка кафедри

O. Хомерікі

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій (ФЛСК), протокол № 10 від «08» 12 2022 р.

Голова НМРР

A. Кокарева

Рівень документа – 36

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.....	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки.....	5
2. Програма навчальної дисципліни	4
2.1. Зміст навчальної дисципліни.....	7
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	7
2.3. Тематичний план	7
2.4. Домашнє завдання.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання.....	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	9

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Політичні комунікації та PR»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 4 з 13	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Політичні комунікації та PR» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 р., № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни. Дана навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки та є невід’ємною складовою сукупності знань та вмінь, що формують професійний профіль майбутнього спеціаліста політолога, дозволить створити передумови для усвідомленого підходу до практичної роботи. Вона сприяє становленню у студентів світоглядної основи теоретичної і практичної діяльності майбутнього політолога завдяки засвоєнню знань з курсу та систематизації й узагальнення наявних у них професійних знань.

Метою викладання дисципліни “Політичні комунікації та PR” — є ознайомлення з актуально-практичними та науково-прикладними основами політичного PR, підготувати конкурентоспроможні кадри в галузі політичної комунікації, отримання необхідного обсягу знань в царині комунікативної політології, політичного управління комунікаціями, політичного PR та консультування в контексті сучасного розвитку суспільства, а також формування практичних навичок студентів в сфері політичного PR та застосування технологій управління політичною комунікацією.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння основним понятійно-категоріальним апаратом сучасної комунікативної політології;
- формування у студентів вміння орієнтуватись в основних комунікативних процесах та явищах в політиці;
- освоєння практичних навичок в сфері застосування технології, методи та процедури управління комунікацією в політиці.

Методика опанування курсу “Політичні комунікації та PR” поєднує вивчення теоретичних аспектів цієї дисципліни з аналізом практично-політичних проблем, політичних відносин як у світі загалом, так і в умовах сучасного українського суспільства.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

У результаті вивчення даного курсу, згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

- **знати:**
 - сутність та характеристики інформаційних процесів, види та специфіку політичної комунікації;
 - основні підходи до управління політичною комунікацією;
 - процес планування, організації та управління політичною комунікацією;
- **вміти:**
 - аналізувати типові закономірності комунікативних процесів;
 - застосовувати технології управління комунікацією щодо певної політичної ситуації;
 - створювати та презентувати в полі політичної комунікації імідж кандидата, партії тощо;
 - формувати стратегію та тактику інформаційної кампанії у передвиборчий період;
 - застосовувати процедури та методи комунікативного впливу в політичних процесах.

Підсумкові результати навчання: (далі ПРН)

ПРН4. Мати навички професійної комунікації.

ПРН8. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ПРН9. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

ПРН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

ПРН19. Визначати засоби й механізми реалізації інноваційних політичних ініціатив.

ПРН20. Професійно виконувати політикоорганізаційні, експертні, дорадчі та консультатійні функції на національному та міжнародному ринку праці.

ПРН21. Виявляти природу внутрішньополітичних та міжнародних деструктивних факторів впливу на стійкість політичних систем. **ПРН22.** Визначати національні пріоритети та національні інтереси України з урахуванням безпекової складової в умовах зовнішніх викликів та загроз і ризиків цивільній і військовій авіації.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Політичні комунікації та PR» студент повинен набути таких **компетентностей**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетенції (далі – ФК).

ФК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ФК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

ФК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

ФК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Політичні комунікації та PR» базується на знаннях таких дисциплін «Громадянське суспільство в політичному процесі», «Політична конфліктологія», «Політичні еліти і лідерство», «Політичний копірайтинг», «Порівняльна політологія».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Політичні комунікації та PR» передбачає вивчення політичної комунікації як процесу передавання політичної інформації, яка циркулює між

частинами політичної системи, між політичною та суспільною системами, а також обміну інформацією між політичними структурами, суспільними групами та індивідами.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 «Сутність комунікацій у політиці.»;

- навчального модуля №2 «Роль ЗМІ у здійсненні ефективної політичної комунікації», кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль №1 «Сутність комунікацій у політиці».

Інтегровані вимоги модуля №1: Знати предметне поле досліджень політичної комунікації та основ PR; розуміти зміст основних наукових підходів до здійснення політичної комунікації; володіти понятійно-категоріальним апаратом; сучасні тенденції та підходи в розумінні реалізації ефективної комунікації у політиці.

Вміти використовувати та інтерпретувати дані політологічних досліджень у практичній роботі.

Тема 1. Предмет, значення та зміст курсу

Визначення комунікативної політології. Політичні комунікації та PR. Політичні комунікації та близька до неї діяльність: прес-посередництво, промоушн, суспільні справи, паблісіті, реклама, торгівля, маркетингові комунікації. Принципи та функції комунікативної політології.

Тема 2. Сучасні теорії та концепції комунікації.

Ефективність (дієвість) ЗМІ. Історичний розвиток теорій. Чи відповідає дійсності теорія “магічної кулі”? Теорії “прямої дії” в комунікації. Теорії “непрямої дії” в комунікації. Теорія культивування в комунікації.

Тема 3. Історичні умови становлення політичної комунікації.

Лібєртаріанська теорія як основа політичної комунікації у США. “Батьки нації” як основоположники американської свободи слова (на прикладі Т. Джефферсона) і звітності уряду перед виборцями. Європейський тип політичної комунікації, побудований на теорії соціальної відповідальності.

Тема 4. Відмінність між пропагандою і політичною комунікацією

Класифікація пропаганди. “Чорна” пропаганда та її особливості. “Сіра пропаганда” та її особливості. “Біла пропаганда” та її особливості. Зв’язок “білої пропаганди” із паблік рилейшнз. Процес переконування як основа політичної комунікації.

Тема 5. Роль ЗМІ в політичній організації суспільства.

Роль преси як “сторожового пса” у демократичному суспільстві. Марксистський і неомарксистський погляди на місце і роль преси. Група тоталітарних теорій преси (ленінський, маоїстський). А. Грамші та його теорія гегемонії. Розвиток ідей А. Грамші британськими “новими лівими”. Неоконсервативний погляд на місце і роль преси в політиці та суспільстві.

Тема 6. Політичні партії та ЗМІ

Суперечливий характер взаємовідносин політичних партій і преси. Сучасний стан партійної преси: падіння інтересу та довіри аудиторії. Занепад партійного телемовлення в Британії і зникнення його в Італії. “Феномен Берлусконі” як зразок перетворення телеаудиторії в політичну партію. Паблік рилейшнз політичних партій як спосіб добитися симпатій незалежних мас-медіа. Прихована партійна афіліація (на прикладі газет країн Скандинавії). Партійна афіліація як знаряддя комерційного успіху (на прикладі британської газети “Сан”).

Модуль №2 «Роль ЗМІ у здійсненні ефективної політичної комунікації».

Інтегровані вимоги модуля №2: Знати основні елементи взаємодії ЗМІ та суб'єктів політичного процесу у період виборчих кампаній; володіти базовими навичками використання новітніх інформаційних технологій при здійсненні політичної комунікації.

Тема 7. Дуальна система ЗМІ та її місце в політичній комунікації.

Громадські інтереси як наріжний камінь функціонування громадських ЗМІ. Спонування до громадської дискусії з приводу суспільних проблем. Теза про встановлення пресою порядку денного громадського та урядового обговорення.

Тема 8. Роль ЗМІ у виборчих кампаніях

Відносини з мас-медіа як вирішальний фактор успіху або поразки учасників політичного процесу. Поняття телекратії та «американізація» політичних кампаній. Домінуюча роль телебачення серед інших комунікативних каналів. Персоналізація політичного процесу. Зростання професійності у виробленні стратегії щодо залучення ЗМІ. Розгук «брудних технологій» або «чорного PR». «Брудні технології» як «паплюжна кам-панія».

Тема 9. Роль телебачення у виборчих кампаніях

Домінуюча роль телебачення у політичному процесі. Поняття телекратії. «Американізація» політичних кампаній. Перевага медіа-іміджу конкретного політика над пропонованою виборцям програмою.

Тема 10. Новітні інформаційні технології і політична комунікація

Роль Інтернету: позитивне і негативне для демократичного розвитку. Дискусія про моральну відповідальність преси. Проблема права на таємницю приватного життя публічної особи і приватного громадянина. Цензура і Інтернет.

Тема 11. Влада та зв'язки з громадськістю

Поняття «електронного уряду». Особливості урядового паблік рилейшнз. Прийоми маніпулювання ЗМІ владою. Поняття медіа-істеблішменту.

2.3. Тематичний план

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Семінар. заняття	СРС	Усього	Лекції	Семінар. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 «Сутність комунікацій у політиці».										
1.1	Предмет, значення та зміст курсу.	8 - семестр				- семестр				
		7	2	2	3	-	-	-	-	
1.2	Сучасні теорії та концепції комунікації.	7	2	2	3	-	-	-	-	
1.3	Історичні умови становлення політичної комунікації.	7	2	2	3	-	-	-	-	
1.4	Відмінність між пропагандою і політичною комунікацією.	8	2	2	4	-	-	-	-	
1.5	Роль ЗМІ в політичній організації суспільства.	8	2	2	4	-	-	-	-	
1.6	Політичні партії та ЗМІ.	8	2	2	4	-	-	-	-	
1.7	Модульна контрольна робота №1	6	-	2	4	-	-	-	-	
Усього за модулем №1		51	12	14	25	-	-	-	-	
Модуль №2 «Роль ЗМІ у здійсненні ефективної політичної комунікації».										

		8 - семестр				- семестр			
		8	2	2	4	-	-	-	-
2.1	Дуальна система ЗМІ та її місце в політичній комунікації.	8	2	2	4	-	-	-	-
2.2	Роль ЗМІ у виборчих кампаніях.	8	2	2	4	-	-	-	-
2.3	Роль телебачення у виборчих кампаніях.	8	2	2	4	-	-	-	-
2.4	Новітні інформаційні технології і політична комунікація.	8	2	2	4	-	-	-	-
2.5	Влада та зв'язки з громадськістю.	8	2	2	4	-	-	-	-
2.6	Модульна контрольна робота №2	6	2	-	4	-	-	-	-
2.7	Домашнє завдання	8	-	-	8	-	-	-	-
Усього за модулем №2		54	12	10	32	-	-	-	-
Усього за навчальною дисципліною		105	24	24	57	-	-	-	-

2.4. Домашнє завдання.

Домашнє завдання виконується у восьмому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу.

Написання домашнього завдання студентами є складовою частиною навчального процесу, активною формою самостійної роботи студентів. Вона показує, наскільки глибоко студент засвоїв даний курс.

Підготовка до домашнього завдання полягає у закріпленні та поглибленні теоретичних знань, здобутих студентом у процесі вивчення курсу, показати вміння самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою і також вмінням робити узагальнюючі висновки.

Мета виконання домашнього завдання – сформувати навички самостійного розв'язання практичних проблем із наукових позицій та письмового викладу отриманих результатів.

Виконання, оформлення та захист домашнього завдання здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання контрольної роботи, – 8 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології, як: семінар-дискусія, метод мозкового штурму, робота в малих групах, метод конкретної ситуації.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, презентацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Бебик В. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — К., 2000.

3.2.2. Боровський О.О., Бондаренко М.М. Політичні комунікації у фокусі соціологічної аналітики К.:ПП «Деліна», 2019 — 145 с.

3.2.3. Голда Н. М., Поліщук Н. В. Реклама як інструмент маркетингу: монографія. Вінниця: ТОВ «Меркюрі-Поділля», 2018. 132с.

3.2.4. Вақун О. В., Семчук І. В., Грабчук О. В. PR-служба в сфері державного управління: основні напрями розвитку. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. No 7. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2119>. <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2021.7.31>

3.2.5. Григоренко В., Телетов О. Оцінка економічної ефективності рекламної кампанії як важливої складової маркетингової діяльності малих та середніх підприємств. Проблеми і перспективи економіки та управління, No 4 (12), 2019. С. 115-122.

3.2.6. Зазимко О. В., Корольчук М. С., Корольчук В. М. Психологія реклами : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2019. 384 с.

3.2.7. Карпчук Н. П. Засади комунікаційної політики: досвід країн-членів Європейського Союзу: монографія / Н. П. Карпчук. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 440 с.

3.2.8. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк, 2018. 514 с.

3.2.9. Курбан О.В. Курбан С.О., Нейромаркетинг. Реклама, PR, digital-marketing, брендинг, Київ: Білий тигр, 2019, 148 с.

3.2.10. Морохова В. О., Бойко О. В., Лорві І. Ф. Рекламний менеджмент : навчальний посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 236 с.

3.2.11. Налобіна Т. Ал проблеми вибору сучасних медіаканалів рекламної кампанії в Україні. Молодий вчений. No 11 (51), 2017 р. С. 1249-1252.

3.2.12. Попова О. Ю., Хасан А. А.-А. Метаевристичний підхід як засіб мінімізації ризиків при розробці рекламної кампанії. Економіка. Фінанси. Право. 2018, No 1. С. 44-48. ШТБ: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2018_1_12.

3.2.13. Примак Т. О. PR для менеджерів і маркетологів : книга. К. Центр учбової літератури, 2020, 202 с.

3.2.14. Публічна комунікація та ділова мова в публічному управлінні: метод. рек. для підготовки фахівців за ступенем вищої освіти "Магістр" / уклад. : Шмагун А.В. – К. : УкрСІЧ, 2019. – 28 с.

3.2.15. Рябець І. Тенденції становлення та розвитку професійної підготовки майбутніх фахівців із зв'язків з громадськістю в Україні. Polish journal of science ФСС. 2020. No 31. С. 42-46.

3.2.16. Слісаренко І. Ю. Засади громадського мовлення. Світовий досвід і перспективи для України: Матеріали до лекцій зі спеціалізації "Міжнародна журналістика" для студ. Ін-ту журналістики. — К.: РВЦ "Київський університет", 2018.

3.2.17. Сучасні методики контент аналізу: навчальний посібник. За заг. Ред. Костенко Н.В. — К.: «Кондор», 2018 — 416 с. (Розділ 1.7, 2, 3, 4)

3.2.18. Устименко Т. М. Зв'язки з громадськістю як механізм зворотного зв'язку в системі влади та управління. Інвестиції: практика та досвід. 2021. No 18. С. 143-148. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.18.143>

3.2.19. Чубук О. Л. Організація роботи прес-служби : навчально-методичний посібник (для студентів денної форми навчання). Одеса : НУ «ОЮА», 2020. 52 с.

Допоміжна література

3.2.20. Публічна комунікація та ділова мова в публічному управлінні: метод. рек. для підготовки фахівців за ступенем вищої освіти "Магістр" / уклад. : Шмагун А.В. – К. : УкрСІЧ, 2019. – 28 с.

3.2.21. Українська журналістика: вчора, сьогодні, завтра: Зб. наук. пр. / За заг. ред. проф. В. І. Шкляра. — К.: Центр вільної преси, 2019. — Вип. 2.

3.2.22. Українська владна еліта і політична комунікація // Сучасна інформаційна політика / За ред. проф. А. Москаленка. — К.: Центр вільної преси, 1999.

3.2.23. Attacks On the Press In 1997 // A Worldwide Survey by the Committee to Protect Journalists, NY.

3.2.24. Berkman, R., and Kitch, L.W., 1986: Politics in Media Age, McGraw- Hill.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	08.02.23	Редоренко К.В.		

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1.	Ярлова Н.О.	08.02.23		Дієвий 2023 р.

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

Додаток 3

**Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою
(рекомендовані значення)**

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14		15
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		27
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38		39
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50		51
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62		63
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74		75
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86		87
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

Додаток 4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)